

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lutego 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania C. Z.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.
o prawo do renty rodzinnej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 24 lutego 2022 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 17 grudnia 2020 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...), wyrokiem z dnia 17 grudnia 2020 r., zmienił wyrok Sądu Okręgowego w G. z dnia 19 sierpnia 2020 r. i przyznał C. Z. prawo do renty rodzinnej za okres od 1 października 2010 r. do 20 października 2014 r., stwierdzając, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

W sprawie ustalono, że Sąd Okręgowy w G., wyrokiem z 29 grudnia 2015 r., przyznał C. Z. prawo do renty rodzinnej po zmarłym C. Z., poczynając od dnia złożenia wniosku, to jest od dnia 23 października 2014 r. W dniu 29 sierpnia 2017 r. C. Z. złożyła do Sądu Okręgowego w G. pismo zatytułowane „pozew o rentę rodzinną” za okres od 22 października 2010 r. do 23 października 2014 r. w kwocie 50.000 zł z ustawowymi odsetkami.

Sąd odwoławczy wskazał, że wiążące (art. 365 § 1 k.p.c. w związku z art. 366 k.p.c.) było ustalenie, że C. Z. dobrowolnie alimentował ubezpieczoną aż do swojej śmierci, o tyle brak jest związania sądu w zakresie daty początkowej, od której może zostać przyznane ubezpieczonej prawo do świadczenia. Skoro moc wiążącą z perspektywy kolejnych postępowań uzyskują jedynie ustalenia dotyczące tego, o czym orzeczono w związku z podstawą sporu, przyjąć należy, że prawo wnioskodawczyni do renty rodzinnej za okres od dnia 1 października 2010 r. do dnia 20 października 2014 r. nie było objęte powagą rzeczy osądzonej i mogło być przez nią skutecznie dochodzone w kolejnym postępowaniu.

Skargę kasacyjną wywiódł organ rentowy, zaskarżając wyrok Sądu Apelacyjnego w całości. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne oraz istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości w zakresie art. 129 ust. ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o rentach i emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 291, dalej jako ustawa emerytalna).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie kwalifikuje się do merytorycznego rozpoznania. Nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), podobnie jak nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNAPiUS - wkładka z 2003 r. Nr 13, poz. 5).

Należy zatem podkreślić, że Sąd Najwyższy mając na względzie funkcję renty rodzinnej oraz kierując się wykładnią celowościową przepisów art. 129 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej dopuszczał w swoim orzecznictwie wypłatę renty rodzinnej za okresy poprzedzające datę złożenia wniosku o jej przyznanie. Wielokrotnie wskazywał, że zasada wyrażona w tych przepisach, w szczególnych

okolicznościach może podlegać modyfikacji (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 11 maja 2006 r., I UK 320/06 - OSNP 2007, nr 9-10, poz. 143; z dnia 5 października 2006 r., I UK 117/06 - OSNP 2007, nr 23-24, poz. 357; z dnia 10 lutego 2012 r., II UK 146/11 - OSNP 2013, nr 1-2, poz. 17; z dnia 3 kwietnia 2014 r., II UK 398/13 - LEX nr 1458715; z dnia 12 stycznia 2016 r., II UK 444/14 - LEX nr 1998554 oraz z dnia 24 października 2017 r., II UK 455/16 - LEX nr 2427159). Zatem *a maiore ad minus*, rację ma Sąd Apelacyjny, że całokształt okoliczności składających się na sytuację faktyczną i prawną ubezpieczonej nakazuje uznać, że zachodzi szczególny przypadek (w związku z rodzajem schorzeń, to jest schizofrenii paranoidalnej oraz padaczki, w którym odmowa wypłaty renty rodzinnej na rzecz ubezpieczonej od daty pierwszego wniosku (od dnia 1 października 2010 r.) sprzeciwiałaby się celowi, jakiemu ma służyć to świadczenie.

Ocena organu rentowego, że w przypadku skarżącej, nie zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek, nie może stanowić uzasadnionej podstawy do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ponieważ zawarty w art. 398³ § 3 k.p.c. zakaz oparcia skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów oraz związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) oznacza niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego na wadliwość wyroku sądu drugiej instancji, polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów, również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, że skarżąca nie zdołała wykazać, że zachodzi potrzeba merytorycznego rozpoznania jej skargi kasacyjnej. Dlatego, opierając się na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.